
Zkušební projekce Děti noci mě dojímaly

Zkušební projekce Děti noci mě dojímaly

Irena Hejdová sedí v pražském Café Louvre a usrkává americkou limonádu. Díky svému scénáři ke snímku *Děti noci* už má nějaké ty rozhovory na kontě, ale většinou zaujímá křeslo vzdálenější od diktafonu ona. Absolventka Fakulty humanitních studií UK a Katedry scénáristiky a dramaturgie na FAMU už tři roky píše o filmu pro server Aktuálně.cz; paralelně píše scénáře, které vyhrávají první ceny všude, kam je jejich autorka přihlásí. Jak se jí psaly *Děti noci* a co si nesmíte nechat utéct ve Varech?

Kromě humanitních studií na Univerzitě Karlově jste studovala stejně jako třeba papírově zřejmě neúspěšnější český scenárista Marek Epstein na FAMU. Co filmová akademie scenáristovi dá?

Spousta lidí tvrdí, že studium na FAMU je dobré hlavně pro to, aby si člověk udělal kontakty. Já si to nemyslím. Třeba to, že prváci na scenáristice musejí každý týden napsat krátký scénář na jednoduché zadání a pak ho na semináři hodnotí a čtou, mě naučilo drilu, kázni a smyslu pro povinnost. Vynikající jsou i mezioborová cvičení, kdy se sejde režisér a herci a scenárista z různých ročníků a udělají spolu třeba čtvrt hodinový film. Já jsem si vyzkoušela trošku jen práci s kamerou, takže mám představu, jak těžké je udělat celovečera.

Cena Sazky v rámci Českého lva 2005 za tehdy zatím nerealizovaný scénář ke „karlínské tragédii“ *Děti noci* vám přinesla 400 000 korun, 120 000 korun jste dostala za scénář ke komedii *Nohama nahoru* od RWE Barrandov v roce 2007...

Takže se psaním scénářů dá vydělat?

Někdo se tím asi uživit dokáže, ale já ne, protože po předchozích zkušenostech odmítám psát televizní seriály. Připadalo mi to totiž velmi nekreativní – dostanete do rukou synopsi, příběh, který už vymyslel někdo jiný, a rozepisujete jen dialogy. I *Děti noci* jsem začala psát v roce 2002 na začátku magisterského studia scenáristiky jako absolventský scénář a během čtyř let jsem stvořila asi šest verzí. Když získané peníze rozpočítáte do jednotek času, už to nevypadá tak pohádkově.

© Petra Mášová - Instinkt

Věřila jste, že Cenu Sazky získáte?

Ani náhodou. Vyhlášení byl pěkný nervák – v prvním kole vyhlásí šest finalistů, pak řeknou jména třetího a druhého. Toho prvního nechají smažit nejdéle. Já jsem navíc soutěžila v konkurenci Terezy Boučkové a Petra Zelenky, takže pravděpodobnost vítězství byla nizoučká.

Jak proces dobývání *Děti noci* vypadal?

Začala jsem psát scénář s Ivanem Vojnárem. V té době už jsem měla v hlavě nástin příběhu letargické holky v Praze, ostatně Letargie se jmenovaly i prvotní drafty scénáře. Práce s Ivanem mi hodně dala, posunul mě od tragikomedii k tragédii. Nakonec mi řekl, že to necháme ležet, že je to pro něj příliš poetické. Ozval se mi i Jan Hřebejk, který seděl v porotě ceny Sazky, že by scénář zajímal jednoho jeho kamaráda, režiséra. Pomohl mi najít producenty ze společnosti Negativ, jen s tím režisérem se to nějak zamotalo. Stejně jsem si sama říkala, že bych na tomhle filmu chtěla dělat se ženskou – a padly jsme si do oka s Michaelou Pavlátovou.

Mluvila vám do toho režisérka Pavlátová, která má i dramaturgické a scenáristické zkušenosti, hodně?

Lidi mi říkali, že se ten scénář nedá zfilmovat, že je moc pocitový a neakční. Museli jsme hodně zvýraznit dramatickou linku. Scénář jsme si přehazovaly, připomínkovaly jsme jednotlivé verze, až jsme došly do okamžiku, kdy se text značně vzdálil od předlohy. A to producenti nechtěli, takže jsme se vracely k původní verzi. Byla jsem nadšená z jejich nápadů, hodně jí věřím a výsledek mě přesvědčil o tom, že je empatická a intuitivně vycítila, jak jsem věci myslela. Jsem si jistá,

že s Michaelou jsem to vyhrála – a to jsem ještě neviděla film na velkém plátně. Ale i ty zkušební projekce mě vyloženě dojímalý. Když si vzpomenu, jak jsem ten scénář psala, většinou v temné atmosféře a úplně zdeptaná, protože jsem se snažila vžít do role Ofky a dát jí kousek sebe... a výsledkem toho šušňání se s písmenkama jsou karavany, ze kterých vylézají skvělí herci. Tenhle scénář je to nejosobnější, co jsem kdy stvořila – promítly se do toho moje nejistoty, komplexy, niterné vztahy k okolí, které jsou uloženy tak hluboko, že je ani s nikým neřeším. Martha Issová, představitelka Ofky, to moje velké odhalení dokonale zpodobnila.

Jak hodně může scenárista ve vaší pozici do realizace filmu mluvit?

Mohla jsem dost. Seděla jsem i u castingů, ale spíš proto, že mě bavilo pozorovat, jak se tam natřásají ti studentíci a holčičky, co chtějí být modelkami.

Proč se vaše hlavní postavy se jmenují Ofka a Ubr?

Bude to znít banálně, ale nemůžu si pomoci: mám ráda postavy, jejichž jména začínají na samohlásky. Evy a Ivany už jsem vyčerpala v předchozích scénářích, takže přišla na řadu fantazie. První čtenáři scénáře se mě ptávali, jestli Ofka není Ofélie – v jedné z verzí příběhu se totiž utopí. Spíš je to anglického off – jako že je ta holka vypnutá, mimo. Pojmenovala jsem ty dva tak, jak jsem to cítila, ale spoustu lidí to irituje a jejich jména se různě komolí.

Vy jste ve snímku i hrála – kolem sedmdesáté minuty si jdete během asi dvou vteřin k baru pro drink.

Přišlo mi jako dobrý nápad si to zkusit, hrála dokonce i režisérka. Původně jsem v té pídirolí dokonce i mluvila. Ale nakonec mi řekli, že mám být radši zticha.

Jak si představujete svou letošní účast ve Varech? Jedete tam jako vždy psát pro Aktuálně.cz a jako bloggerka, ale letos máte svůj snímek v hlavní soutěži. Už jste se rozhodla, jak budete referovat o svém filmu v článkách?

Když jsem se konečně zmožila na vlastní scénář, k čemuž jsou recenzenti filmů v jednom kuse vybízení slovy „Tak si to zkus natočit sám“ a podobně, tak nesmím a ani nechci o *Dětech noci* vůbec psát. Ani o karlovarské hlavní soutěži se samozřejmě nebudu v článkách zmiňovat, to za mě obstará redakční kolega.

Chystáte se v nejbližší době představit nějaký další scénář?

Zdá se, že by se měl příští rok točit film *Nohama nahoru*, takže nejspíš budu mít spoustu práce na úpravách scénáře. Jinak pořád předělávám a upravuju starší věci, nemám na nic nového čas. I když – chystám se napsat něco dalšího pro cenu Sazky. (se smíchem)

Ireno, na jaké projekce ve Varech zaručeně půjdete a co by si neměli nechat ujít studenti UK?

Je to trochu samožerné, ale tady jde objektivita stranou – ze soutěže si rozhodně nenechte ujít *Děti noci*! Já sama se hodně těším i na konkurenci, třeba na *Kytaru* americké režisérky Amy Redford, dcery slavného otce. Půjdu i na hravou komedii o dvou velikonočních zajících *Hank a Mike* nebo na skvělé filmy z festivalu v Cannes – izraelský *Valčík s Bašírem*, německý *Mrak 9* nebo belgické *Mlčení Lorny* od bratrů Dardennů.

Kateřina Kadlecová, Festivalový deník